
YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

YAPI ÜRETİMİ SÜRECİNİN DENETİMİ

1. Yapı Sektöründe Projelerin Denetlenmesi ve Uygulamaları
2. Kamu Sektöründe Yapı Projelerinin Denetlenmesi ve Uygulamaları
 - Bayındırlık İşleri Kontrol Yönetmeliği
3. Özel Sektörde Yapı Projelerinin Denetlenmesi ve Uygulamalar
 - Yapı Denetim Yasası

BAYINDIRLIK İŞLERİ KONTROL YÖNETMELİĞİ

A. GENEL HÜKÜMLER

I.Kapsam

Madde 1

Devlet ve kuruluşları, Katma Bütçeli Daireler, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Kamu İktisadi Kuruluşları ve tüm Kamu Kuruluşlarıncı Yaptırılan her türlü yapı, tesis, onarım, bakım, imalat, ameliyat, etüt ve proje işlerinin kontrolü bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılır.

II.Tanımlar

Madde 2

- Bu Yönetmelikte :

İdare : İşin ihalesini yapan, sözleşmeyi akteden iş sahibi tüzel kişiliği olan daire veya kuruluş (İDARE) deyimiyle,

Kontrol : İdare tarafından işin kontrol ve denetlenmesi için belirlenen müteahhide yazı ile bildirilen kişi veya kurullar bu Yönetmelikte (KONTROL) deyimiyle,

Müteahhit : Üzerine ihale yapılan gerçek veya tüzel kişi (MÜTEAHHİT) deyimiyle, tanımlanmıştır.

III.Kontrol Örgütü

Madde 3

Kontrol örgütü : İşveren makam veya vekili ile kontrol amiri, işin büyüklük ve önemine göre yeterli sayıda kontrol şefleri, kontrol mühendisleri, kontrol yardımcıları ve sürveyanlar ile diğer yardımcı elemanlardan oluşabilir. (Bu unvanlar yetkili makamın onayı ile verilen görevleri belirler. Kadro ve şema unvanlarıyla bağlı değildir.)

Madde 4

Kontrol genel adı altında yönetim ve denetim yapan görevliler, Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesinin ilgili hükümlerine uygun olarak ve aşağıda yazılı sıraya göre birbirlerinin emir denetim ve gözetimi altında görevlerini yürütürler.

4.1. İşveren Makam : İşin ihalesine karar veren makam veya yetkili kıldığı vekildir.

4.2. Kontrol Amiri : (Mühendis, Mimar) Kontrol amirliği işin idari ve teknik ilişki durumuna göre idarelerin aşağıda yazılı mühendis veya mimarları tarafından yapılır.

Kontrol amiri her iş için yetkili makamın yazılı emri veya onayı ile belirlenir ve görevlendirilir.

· Bölge Müdürleri veya Başmüdürleri

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

- İllerde (Teknik) Şube Müdürleri
- İnşaat Müdürleri
- Fen İşleri Müdürleri
- Başmühendisler veya Servis Şefleri
- İşin özelliğine göre doğrudan doğruya idareye bağlı olarak görevlendirilen Kontrol Amirleri.

Bir kontrol amirinin sorumluluğunda birden fazla işin kontrollüğü toplanabilir.

4.3. Kontrol Şefi : (Mühendis, Mimar) Kontrol amirine bağlıdır.

Bir kontrol şefinin sorumluluğundan birden fazla işin kontrollüğü toplanabilir.

4.4. Kontrol Mühendisi : (Mühendis, Mimar) Kontrol şefine bağlıdır. Bir kontrol mühendisine birden fazla işin kontrollüğü verilebilir. Kontrol mühendisliği görevi idarece zorunlu görülen hallerde işveren makamının onayı ve kontrol görevlisi unvanı ile Teknikerlere de yaptırılabilir.

4.5. Kontrol Yardımcısı : Gereksinime ve işin önemine göre Mühendis, Mimar, Tekniker ve Teknisyen olup kontrol mühendisine bağlıdır.

4.6. Sürveyan : Teknisyen Okulu, Yapı ve Endüstri Meslek Liseleri, Yapı ve Sanat Enstitüleri mezunları sürveyan olarak denetimde görev yaparlar.

Madde 5

Kontrol edilecek iş büyüklük ve önemine göre kısımlara ayrılabilir ve her kısım için ayrı bir süresi içinde idare veya idarece yetkili kılınan ünite tarafından müteahhide ve kontrol örgütüne yazı ile ismen bildirilir.

Madde 6

Kontrollük görevinin hangi kurul ve kişiler tarafından yapılacağı sözleşmedeki işe başlama süresi içinde idare veya idarece yetkili kılınan ünite tarafından müteahhide ve kontrol örgütüne yazı ile ismen bildirilir.

Madde 7

Kontrol edilecek işe ait sözleşme dosyası örneği, işe başlama süresi içinde, proje, resim ve diğer evrak, işin gerektirdiği zamanlarda, dairesi tarafından kontrol örgütüne bir yazı ekinde gönderilir.

IV.Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Madde 8 - Kontrol, Amiri ve Yetki Sorumlulukları

8.1. Yönetim ve denetimi kendisine verilen işlerin, sözleşme ve eklerine, şartnamelere, fen ve sanat kurallarına uygun olarak ve iş programı gereğince iyi bir biçimde yapılıp süresinde bitirilmesini sağlamakla görevli ve sonuçlarından sorumludur.

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

8.2. Kontrol mühendisliğince düzenlenecek, röleve, ataşman defteri, plankote, proje, hesap, tutanak, şantiye defteri ve işin yürütülmesi için gerekli diğer evrakın zamanında ve usulüne uygun olarak hazırlanmasını ve kontrollük hizmetinde çalışanların görevlerini eksiksiz olarak yapmalarını titizlikle izler. Bu evrakı kontrol ettiği tarihleri yazarak imzalar.

8.3. Sorumluluğundaki işleri bizzat veya kontrol şefi marifetiyle yerinde inceleyerek yapılan işleri denetler ve kontrol mühendisinin sorunlarını çözümler.

8.4. İş, idarece onaylanmış projeler ve detaylara göre yaptırmakla yükümlüdür. Ancak, idare tarafından verilen genel veya özel yetkiler çerçevesinde kalmak koşuluyla proje, keşif ilavesi, detay ve tadilat resimlerini hazırlatarak onaylayıp uygulamak üzere kontrol mühendisine ve müteahhide verir, bilgi için de idareye sunar.

8.5. İdarece verilen projeleri, mahal listesi ve detayları inceler, kendisi veya kontrol örgütünde görülecek eksikleri saptar. Gerekli gördüğü düzeltme önerilerini yapar ve uygulama için idarenin iznini alır.

8.6. Yapı veya tesiste herhangi bir değişikliği zorunlu görür veya daha uygun çözümleri saptarsa;

8.6.1. Birim fiyat esasından yapılan işlerde, değiştirilmesi gerekli görülen imalatın yerine, birim fiyat ve tutar karşılaştırması yaparak işin işlevini bozmamak koşulu ile başka bir imalat yapılması önerisinde bulunabilir.

8.6.2. İdareden veya idarece yetkili kılınacak makamdan onay almak koşulu ile müteahhide ilk keşif tutarından fazla iş yaptırılabilir.

8.7. İşin, kendisi tarafından görülmesini zorunlu gördüğü safhalar için kontrol şefine veya kontrol mühendisine talimat verir ve uygulamaları izler.

8.8. Temel kotlarının saptanması ve temel sisteminin seçilmesinde;

8.8.1. Kontrol şefinin veya kontrol mühendisinin kararsızlık gösterdiği,

8.8.2. Kendisinin görmeyi istediği,

8.8.3. Özellik gösteren,

işleri görür ve bunlar hakkında bizzat karar vererek bu kararı idarenin bilgi veya onayına sunar.

8.9. Usulüne göre ve en az üç teknik elemandan oluşturulacak zemin klas kurullarının kuruluşunu sağlar. Gerektiğinde bu kurula üyelik veya başkanlık eder. Düzenlenen klas tutanaklarını inceleyerek idarenin onayına sunar.

8.10. Sözleşme ve eklerinde idarenin izni ile yapılacağı kayıtlı bulunan röpriz, iksa, sıkıştırma, nemlendirme gibi işlerin (idarece yetki verildiği takdirde) yapılmasına izin verir.

8.11. İş denetleyip ihzarat ve inşaatın sözleşme ve şartnamesine, fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapıp yapılmadığını ve çalışmaların, iş programına göre süresinde işi bitirmeye yeterli olup olmadığını inceler. Yapılması gerekli görülen hususlar ve alınması zorunlu önlemler hakkında kontrol şefine veya kontrol mühendisine ve müteahhide gerekli direktifleri verir ve idareye haberdar eder.

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

8.12. Müteahhidin ihzarat, ameliyat, imalat, inşaat, tesisat ve onarım işleri ile diğer çalışmalarında, bir eksiklik, kalitesizlik, uygunsuzluk, yetersizlik veya kusur gördüğü takdirde,

8.12.1. Şartnamelere uygun olarak yapılmayan ihzaratın şantiye dışına çıkarılması ve uygun ihzaratın yaptırılması,

8.12.2. Kusurlu imalatın düzeltilmesi veya tamamen yıkılıp yeniden yaptırılması,

8.12.3. Aksayan çalışmaların hızlandırılması,

8.12.4. Yetersiz, uygunsuz şantiye personeli ve işçilerin değiştirilmesi,

8.12.5. İşçi alacaklarının zamanında ödenmesini sağlamak için yasal önlemlerin aldırılması,

8.12.6. İş yasasına göre, işçi sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve diğer işçi haklarının korunması,

8.12.7. Sözleşme ve eklerindeki hükümlere uyulması

Hakkında müteahhide yazı ile bildiri ve uyarılarda bulunur. (Bu bildiri ve uyarılarda müteahhitten istenilen hususların açık ve belirgin olması ve müteahhidin, bu işleri yapabilmesine yetecek sürenin verilmesi gereklidir.)

Müteahhit bu uyarılara uymadığı takdirde işin esenliği bakımından gerekli gördüğü kısımlardaki çalışmayı bir tutanakla durdurur ve durumu derhal sözleşmeyi akteden makama tutanakla birlikte bildirir.

8.13. Kontrol şefi ve kontrol mühendisince hakediş raporlarının zamanında, usulüne göre ve noksansız olarak düzenlenmesini izler. Bunlar üzerinde gerekli incelemeyi ve düzeltmeleri yapar veya yaptırır, imzalayarak veya onaylayarak işleme konulmasını sağlar.

8.14. Kesim metrajların işin gidişine paralel olarak yürütülmesini sağlar, geçici kabul tarihinden itibaren en çok altı ay sonra kesin hesapların tamamlanması için her türlü önlemi alır. (Zorunlu hallerde) idarenin yazılı izni ile bu süre kesin kabul tarihine kadar uzatılabilir. Kontrol amiri bu işlemlerde doğacak gecikmelerden doğrudan doğruya sorumludur.

8.15. Birinci keşifte fiyatı bulunmayan ve yapılması zorunlu görülen işlerde:

8.15.1. Sözleşme eklerinde fiyatı bulunmayan işler için de, işin yapılması emredilmeden önce müteahhitle birlikte o işe ait yeni fiyat tutanağını düzenletir. İdarenin iznini alır.

8.16. Sorumluluğundaki işin müteahhitlerine ait (Müteahhit Kıymetlendirme Raporlarının) düzenlenerek zamanında kendi merkez örgütü kanalıyla Bayındırlık ve İskan Bakanlığına (Yüksek Fen Kurulu başkanlığı) gönderilmesini sağlar.

8.17. Kontrol şef ve kontrol mühendislerinin süreli veya süresiz ayrılışlarında, işin yürütülmesini aksatmamak için gerekli önlemleri alır.

8.18. Sözleşme gereğince müteahhidin getirmekle yükümlü bulunduğu araç ve gereçlerin zamanında şantiyeye getirilmesini ve çalışır halde bulundurulmasını sağlar.

8.19. Sözleşme uyarınca müteahhitlik teknik personelinin veya mesleki kontrollerin işe devamlarının izlenip izlenmediğini denetler ve gerekli işlemleri yapar.

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

- 8.20. İnşaatta görülecek kusurlu işlerden, düzeltilmesi olanaksız ve kalmasında fenni bir sakınca görülmeyen işlerin kabullerinde göz önünde bulundurulmak üzere atışmana işlenmesini sağlar ve durumdan idare, kontrol şefi, kontrol mühendisi ve müteahhidi yazı ile haberdar eder.
- 8.21. İşin bitiminde geçici kabul için gerekli işlemleri tamamlar ve idareye teklifini yapar. Kabul raporunda saptanan noksan ve kusurlu işlerin süresinde bitirilmesini sağlar ve sonucunu idareye (raporla) bildirir.
- 8.22. Şantiyede gerek ihzarat olarak bedeli ödenen ve gerekse idarece verilen malzemenin ve idareye ait araç ve gereçlerin yerinde ve iyi bir şekilde kullanılmasını ve korunmasını denetler ve sağlar.
- 8.23. İnşaatta iş miktarının artış ve eksilishlerinde, mukayeseli keşiflerin zamanında hazırlanmasını sağlar ve keşif ilavelerini idarenin onayına sunar.
- 8.24. Yıllık ödenekleri ve karşılığı fiziki gerçekleştirmeleri izler ve sağlar.
- 8.25. Yukarıdaki fıkralarda sayılmayan, sözleşme şartnameler gereği için iyi bir şekilde yürütülmesi ve bitirilmesi için gerekli her türlü önlemi alır, kontrol şef ve kontrol mühendislerine gereken direktifleri verir.

Madde 9 - Kontrol Şefi, Görev Yetki ve Sorumluluğu

- 9.1. Kontrol amirinin yardımcısı olup, kendisine bağlı olan kontrol mühendislerinin her türlü görevlerini sözleşme şartname ve usulüne göre zamanında yapıp yapmadıklarını denetlemekle görevli ve sorumludur.
- 9.2. Kontrol mühendisleri arasındaki koordinasyonu sağlar.
- 9.3. Kontrol mühendisinin düzenlediği bütün evrakı inceler gerekli düzeltmeleri yapar, kontrol amirine bildirir. Kontrol şefi incelediği bütün evraklardan kontrol mühendisinden sonra ikinci derecede, yaptığı düzeltmelerden ise birinci derecede sorumludur.
- 9.4. Kontrol mühendislerinin karşılaştıkları sorunları çözümler, gerekli gördüklerini kontrol amirine bildirir ve direktiflerini almak suretiyle gereğini yapar veya yaptırır.
- 9.5. Kendisine bağlı işlerin sözleşme ve eklerine, şartnamelere, fen ve sanat kurallarına ve iş programlarına uygun olarak yürütülüp bitirilmesini sağlar.
- 9.6. Kontrol amirinin yardımcısı olarak 8. Maddede sayılan görevlerden kendisine verilenleri yapar.

Madde 10 - Kontrol Mühendisi Görev, Yetki ve Sorumluluğu

Kontrol mühendisi, kendisine verilen işleri, sözleşme ve eklerine, şartnamelere, uygulama projelerine, fen ve sanat kurallarına ve iş programına uygun olarak yürütülüp süresinde bitirilmesini sağlamak için (aşağıda belirtilen işleri) kendisi çalışarak, işin büyüklük ve önemine göre emrine verilen kontrol yardımcısı, sürveyanlar ile diğer personelin hizmetlerinden de yararlanarak yapmakla görevli ve sorumludur.

- 10.1. İşyerinde önceden saptanmış röperlerle, yeniden gereksinim duyulacak röper, eksen ve işaret kazıklarının, özelliğini değiştirmeyecek biçimde korunmasını sağlar ve durumlarını uygulama proje kotu ile bağlantılı olarak atışmana geçirir.

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

10.2. Sözleşme hükümlerine göre işyerine ait plan, kesitler, plankote ve röleleveleri, işe başlamadan önce yapar, yaptırır ve mevcut röperlere göre kontrol eder, plankotedeki kotlarla tabii zemin, zemin tabanı ve su seviyesi gibi kotları, mevcut röperlere bağlamak suretiyle saptar. (Bu işlemler yapılmadan önce işe başlatılmayacaktır.

10.3. İdare tarafından sözleşme eki olan şartnamelere göre müteahhide verilmesi gereken

10.3.1. Vaziyet planı, kesitler ve plankoteleri,

10.3.2. Uygulama proje ve detaylarını,

10.3.3. Mevcut inşaat ve varsa ihzarat, tesisat, araç ve gereçleri,

Zamanında vererek bunlarla ilgili tutanakları düzenler ve kontrol şefi aracılığı ile kontrol amirine onaylattırır.

10.4. Müteahhide zemin üzerinde gösterilerek verilecek esas işyeri ile yardımcı yerler röper ve eksen kazıkları ile diğer işaretler ve malzeme ocakları gibi yerleri, müteahhit veya yetkili vekili ile gezerek gösterdikten sonra işyeri teslim tutanağını altı kopya olarak düzenler. (Örnek No : 1)

10.5. Sözleşme hükümlerine göre;

10.5.1. Müteahhitte birlikte saptanması gereken taşıma uzaklıklarına ait kroki ve tutanaklarla tartı, ölçü ve benzeri tutanakları, zamanında düzenleyip tutanakların bir kopyasını saklayarak diğer kopyalarını en geç 15 gün içinde kontrol şefi aracılığı ile kontrol amirinin onayından sonra idareye gönderilmesini sağlar.

10.5.2. İşe başlamadan veya işin yapımı sırasında, işyerinde meydana çıkacak veya tehlike doğuracak su, kanalizasyon, elektrik, PTT hatları, gaz ve petrol boru hatları gibi engeller için gerekli önlemleri alır veya aldırır.

10.5.3. Müteahhide verilen veya verilecek veya müteahhitlikçe düzenlenen uygulama projelerinin, yerine uygunluğunu kontrol eder. Gerekli ve zorunlu gördüğü değişikliği saptayarak gerekçeleriyle birlikte kontrol şefi aracılığı ile kontrol amirine bildirir.

10.5.4. İdarece onanmış tiplere ve cetvellere göre, yapılacak işlerin, proje ve detayları zamanında düzenleyerek kontrol şefi aracılığı ile kontrol amirine onaylatır.

10.5.5. Müteahhide verilecek her türlü evrakı teslim tarihleri yazılmak koşuluyla imza karşılığı verir veya yazı ile resmi olarak gönderir.

Müteahhidin süre uzatımı ve diğer istemlerine yol açmamak için süresi içinde bitirilmesini sağlamak üzere kontrol mühendisi 10.5 fıkrada yazılı konuları titizlikle yerine getirecektir.

10.6. Her türlü ihzarat

10.6.1. İşte kullanılacak taş, kum, çakıl, tuğla, çimento ve diğer inşaat malzemesi ile her türlü tesisat işlerine ait malzemenin, ihzaratına başlamadan önce veya şantiyeye getirildiklerinde, örnekler alarak veya aldırarak gerekli gördüğü deneyleri yapar veya yaptırır. Bu malzemenin, niteliğinin, ocak ve alınış yerleri boyut, şekil ve markalarının sözleşme eki şartnamelerine uygunluğunu kontrol etmekle beraber, gerekirse bu incelemeyi yeterli bulmayarak adı geçen malzemenin kullanılacağı yere ve işe göre fennen uygun olup olmadığını inceletir.

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

- 10.6.2. İşte kullanılacak çimentonun taze, taşlaşmamış olmasına ve şantiyede iyi bir şekilde korunmasına dikkat eder.
- 10.6.3. İdarece, ara hakedişlerle bedeli ödenen tüm ihzarat malzemesinin şantiyeye giriş ve çıkışları ile yapar veya yaptırır.
- 10.7. Sözleşme eki şartnamelerine göre şantiye veya laboratuvarında yapılması gereken deneyleri kendisi yapar veya yaptırır.
- 10.8. Temel sondajları ile yükleme deneylerini yaparak veya yaptırarak gerekli raporlarla birlikte kontrol şefi aracılığı ile kontrol amirine gönderir.
- 10.9. Her türlü inşaat, imalat, tesisat ve ameliyatı, boyut ve şekillerine uygun, proje ve detaylarına göre eksiksiz olarak yaptırır, onanmış projesi olmayan hiçbir işi yaptırmaz.
- 10.10. Her türlü temellerini kalıbın, betonarme demirin ve betonunun denetimini yapar, fenni gerekçeye ve gereksinime uygunluğunu saptayarak gerekli işe devam iznini verir. Gerekliğinde bunlarla ilgili tutanakları hazırlar ve sonucu kontrol şefi aracılığı ile kontrol amirine bildirir.
- 10.11. İzne bağlı imalatın yapımı için gerekli malzeme, işyerinde yeteri kadar bulundurulmadıkça işe başlatmaz.
- 10.12. Zemin katlarının, zamanında saptanması için gerekli kayıtları tutarak önlemleri alır ve klas kuruluna katılır.
- 10.13. Sözleşme hükümlerine göre, müteahhit tarafından düzenlenecek ihzarat ve imalat iş programlarının süresinde düzenlenip idarenin onayına sunulmasını sağlar.
- İhzarat ve imalatın onanmış iş programlarına göre yürütülmesini izleyerek gecikmeler olduğu ve giderilmesine çalışılmadığı takdirde müteahhide gerekli uyarılarda bulunur ve durumu kontrol şefi aracılığı ile kontrol amirine bildirir.
- 10.14. İhzarat, inşaat, imalat ve tesisatın, sözleşme ve ekleriyle şartnameler fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılıp yapılmadığını sürekli kontrol eder, uygun olmayan hususlar görüldüğünde düzeltilmesi için gerekli direktifleri verir, sonuç alamadığı takdirde o kısmını durdurup durumu derhal kontrol şefi aracılığı ile kontrol amirine bildirir.
- 10.15. Müteahhit tarafından yapılan her türlü imalat ve ameliyatı yerinde ölçer, uygulama projesinde göre uygun olup olmadığını denetler, uygun olmayan hallerde yıkılıp yeniden yapılmasında yarar sağlanmayan ve bu şekil ile kalmasında sakınca görülmeyen eksiklikleri, kesin hesapta gereğini yapmak üzere kontrol şefi aracılığı ile kontrol amirine bildirerek ataşman defterine kaydeder.
- 10.16. Kontrol işlerini sürekli yapar, işlerin devamı süresince yapacağı denetimlerle yanlışların zamanında düzeltilmesini sağlar.
- 10.17. Beton dökümü, yalıtım gibi önemli ve ileride düzeltilmesi olanak dışı işlerin yapımını kontrol eder.
- 10.18. Şantiye röleve ve ataşman defterleri ile tutanakların düzenlenmesi için her türdeki kayıtları tutar, tutturur ve denetleyerek her kısım için başlangıç ve bitim tarihlerini saptar.

10.18.1. Şantiye defteri

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

Şantiye defterine her gün, hava durumundan başlayarak işin ilerleyişini, gelişmesini, çıkan engelleri, şantiyeye göre ihzarat bedeli ödenecek gereçler ile fiyat farkına tabi gereçlerin çeşit ve miktarlarını fatura, tarih ve No' su ile, sözleşmesi gereğince müteahhidin iş başından bulundurması şart koşulan teknik elemanların o gün iş başında bulunup bulunmadığını, müteahhitle yapılan önemli görüşme ve sonuçlarını işte kullanılan işçi, makine ve teçhizatın miktarını, üst kademedeki gelenlerin ziyaretlerini ve konuşularak karar verilen hususları, ile birlikte imza eder. (Şantiye defteri, çift yapraklı ve biri zımbalı olarak düzenlenecektir. Zımbalı kopya imzadan sonra müteahhide verilir.) (Örnek No: 2)

10.18.2. Rölemler

Röleve defterlerine:

10.18.2.1. Kesin projesi bulunmayıp sözleşme ve eki şartnameler gereğince tiplere ve tanımlara göre yapılması zorunlu bulunan ameliyat, imalat, tesisat ve inşaat ait şekil, kroki ve her türlü ölçmeler,

10.18.2.2. Her türlü yapının temel üst kotu altında kalan kısımları, bunlarla ilgili doğal zemin, temel tabanı, yer altı ve yerüstü su kotları, su debileri, zeminin sınıfı, şev ve durumları, röpriz ve iksalara ait şekil, kroki, kot ve her türlü ölçmeler,

10.18.2.3. Her türlü kazı, ariyet ve depo yerlerine ait kroki uzaklık kot ve ölçülen boyutları,

10.18.2.4. Her türlü malzemenin figüre ve istiflerine ait kroki ve ölçmeler,

10.18.2.5. Şartnamelerine göre tartılarak, ölçülerek veya sayılarak saptanacak miktarlar, (Bu miktarlara ait gerekli tutanaklar ayrıca düzenlenir.)

10.18.2.6. İşyerinde bulunup ta şartnamelerine göre kaldırılması veya bedeli ölçülere göre ödenmesine gereken her türlü yapı, geçici köprü, tesis, yol ve kanatlar ile ağaç kesimi gibi ileride saptanması ve ölçülmesi olanaksız her türlü ameliyat, imalat, tesisat ve inşaatla ait ölçü, kroki ve şekiller,

Kontrol mühendisi veya yetki verdiği yardımcısı tarafından müteahhit veya yetkili temsilcisi ile birlikte ve zamanında zemin üzerinde veya yerinde ölçülüp, iş başında kroki ve kesitleri çizilerek ölçü, boyut ve kotları ve bunlarla ilgili nivelman okumaları kaydedilir ve birlikte imza edilir.

(Röleve defteri sayfeleri sıra numaralı olup ilk sayfasına işin adı, yeri ve müteahhidin adı yazılır, Röleve defterine geçirilen kayıtların başına ilgili imalatın cinsi, türü ve yeri belirtilir ve bu hususta diğer bilgiler yazılır.) (Örnek No : 3)

10.18.3. Ataşmanlar

Ataşman defteri, kontrol amiri tarafından ilgili kontrol mühendisine (ismen) her sahifesi mühürlenmiş ve numaralanmış, kaç sahife, hangi işe ve müteahhide ait olduğu yazılmış ve imzalanmış olarak verilir.

Kontrol mühendisi, ataşman defterine aşağıda belirtilen hususları zamanında kaydederek müteahhit veya yetkili temsilcisi ile karşılıklı olarak imza eder.

Röleve defterine kaydedilen işlerden, plan ve projelerinde ölçülerin tahkik ve kontrolü mümkün olmayan işler ataşman defterine geçirilir.

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

Ayrıca, sözleşme eki şartnamelere göre zamanında tutulması gereken, tartı, yerinde ölçü, saptama ve benzeri diğer tutanaklar, tarihleriyle birlikte kapsadıkları konular da belirtilerek ataşmana geçirilir.

Ataşman defterinde, mürekkep veya sabit kullanılacak ve yazı, rakam, resim, kroki ve kesitler özenli, açık seçik ve noksansız olacak, kazıntı ve silinti olmayacaktır. Herhangi bir yanlışlık yapıldığı veya görüldüğü takdirde ilk rakam ve yazı okunacak şekilde üzeri mürekkeple çizilip, doğrusu yazılarak aynı renkli mürekkeple imza edilecektir.

Ataşman defterinin kroki bölümüne, çizilecek plan, kroki ve kesitlerde, röleve, kot ve boyutları, zeminin cinsi, oluşum ve tabakalarının durumu ve diğer bilgileri ile rölevenin yapıldığı tarihin yazılarak geçirilmesi gereklidir.

Metraj bölümünde ise, yapılan imalatın adı, birim fiyat numarası ve birimi gösterilecek, kroki bölümündeki ölçülere göre miktarları hesaplanarak yazılır. (Örnek No : 4)

10.18.4. Tutanaklar

Sözleşme eki şartnameler gereğince, müteahhitle birlikte sayılmak, tartılmak, ölçülmek veya durumu saptamak koşulu ile bedelleri ödenecek imalat veya ameliyatın miktarları yapıldığı veya kullanılacak yerlerle, nicelik ve niteliğini açık bir şekilde belirtilerek kontrol mühendisi başkanlığında en az iki kişilik bir kurul ve müteahhit ile birlikte düzenlenir ve imzalanır.

(Tutanaklarda, işin adı, kaç kopya olduğu ve hangi tarihte düzenlendiği ve No' su kesinlikle belirlenir.)

10.19. Hakedişler

Kontrol mühendisi, müteahhide verilecek geçici ve kesin hakedişleri, müteahhidin isteği üzerine ve sözleşme hükümlerine uygun olarak zamanında düzenlenip kontrol şefi aracılığı ile kontrol amirine göndermekle görevli olup içeriği ve sonuçlarından birinci derecede sorumludur.

10.19.1. Ara hakedişler

Müteahhidin, sözleşme ve eki olan şartnamelerindeki hükümlere ve birim fiyatlarına göre yaptığı işlerden doğan alacakları ölçümlere veya saptanan diğer sonuçlara uygun olarak ara hakedişlerle ödenir.

Yapılmış olan ve ödemeye esas olarak hakedişlere geçirilen işlere ait miktarlar, her hakediş için düzenlenen (Örnek No : 5) yeşil defterlerde, nereden alındıkları veya ne şekilde hesaplandıkları açık olarak belirtilerek hakedişlere aktarılırlar.

10.19.2. Yeşil defterler

5 No.lu örnekle gösterilen yeşil defter, kontrol mühendisi tarafından her hakediş için bir önceki yeşil defterdeki miktarlarda gözönünde tutularak üç kopya olarak düzenlenir. Hakedişe eklenecek bu deftere, yapılan ve birim fiyatı bulunan her bir iş kalemine ait miktarlar.

10.19.2.1. Bitirilmiş ve kesin metrajları yapılmış olan işlerin miktarları kesin metrajdan aynen alınmak,

10.19.2.2. Henüz bitirilmemiş (yapımı devam eden) imalat, ameliyat, tesisat ve inşaat ile ihzaratın miktarları, yerinde yapılan ölçümlere göre bulunan veyahut projesinden alınan boyutları yazılmak, gerekenlerin krokileri çizilmek veya tespit edilmek ve bunların sonuçları (özel hanesinde) hesap edilmek,

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

10.19.2.3. Ataşman defterinde hesaplanan miktarları aynen almak,

10.19.2.4. Sözleşme ve eklerinde, fiyat farkı ödenmesine dair hüküm bulunan her türlü malzemenin işyerine geliş tarihleri, miktarları (fatura tarih ve No.ları ile) satın alma fiyatları ve işin bünyesinde kullanılan miktarları ve sonuçları gösterilmek,

10.19.2.5. Sözleşmesine göre tartılarak, sayılarak zamanında ve iş başından saptanan miktarlar, ilgili tutanaklardan alınmak,

Suretiyle kaydedilir. Bu miktarlar toplanarak sonuçları ara hakediş raporlarına geçirilir.

10.19.3. Ara hakediş raporları düzenlendikten sonra idareye gönderilmesi gerekli bulunan iş ilerleme raporu, yapı durum cetveli ile işte çalışan işçi, taşıma araçları ve yapı makinalarının durumunu gösteren (çalışma çizelgesi) gibi diğer rapor, çizelge ve grafikleri düzenleyerek kontrol şefi aracılığı ile kontrol amirliğine gönderilir.

10.19.4. Kesin hakediş

Sözleşme eki olan şartname hükümlerine göre düzenlenmiş ve onanmış ve kesin metraj ve kesin hesap sonuçlarına göre düzenlenir.

10.20. Kesin hesaplar

Yapımı tamamlanan inşaat, imalat ve ameliyatın kesin hesabı:

10.20.1. Projesine uygun olarak yapılan temel üstü kotundan yukarı kısımların, onanmış proje ve detaylarına uygun olarak, metrajları yapılmak,

10.20.2. Temel üst kotu altında kalan ve diğer konular, ataşman defterinden alınmak

10.20.3. Kazı işleri projesinde göre ve gerekirse enine kesitler üzerine genişlikler ve şevler (zemin üzerinde olduğu gibi) geçirilerek şartnamesine ve usulüne göre kübaj miktarları ve taşıma eğrisi çizilerek de taşımalarını hesaplamak,

10.20.4. Taşıma bedelleri, usulüne ve şartnamesine göre düzenlenip kontrol amirliğinde onanmış uzaklık, kroki ve tutanaklarında belirtilen uzaklıklar ve sözleşmesinde taşıma formüllerine göre düzenlenecek yeni birim fiyatlarıyla yerinde ölçü veya analiz esaslarına göre bulunacak miktarlar esas alınmak,

10.20.5. Her türlü fiyat farkları için, sözleşme ve şartnamelerde istenilen belgeleri eksiksiz olarak eklemek ve işin bünyesine giren veya yardımcı olarak kullanılan malzeme miktarlarını şartname ve analiz esaslarına göre hesaplamak,

10.20.6. Sözleşme konusu içinde, taşınabilir araç, gereç, mal veya eşya bulunduğu takdirde, bu mal veya eşyanın yapıyı kullanan veya kullanacak olan kuruluşun yetkili elemanı ile müteahhit ve kontrol mühendisi arasında birlikte düzenleyecekleri dever ve teslim tutanağındaki bedel ve miktarlar esas alınmak,

Suretiyle, sözleşme ve eki şartnamelerdeki diğer hükümlerde göz önüne alınarak kontrol mühendisi tarafından düzenlenerek kontrol şefi aracılığı ile kontrol amirine gönderilir.

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

10.21. Müteahhit ehliyetsiz ve uygunsuz işçi ve personelinin değiştirilmesi için sözleşme bildiride bulunur, müteahhit bu bildiriye derhal uymaz ve yerine getirmezse, durumu kontrol şefi aracılığı ile kontrol amirine bildirerek alacağı emre göre hareket eder.

10.22. Yeni birim fiyat, analiz ve tutanakları, ait olduğu imalatın yapımına başlamadan önce sözleşme eki şartnamelerindeki hususlara ve usullerine göre düzenleyerek incelemesi için kontrol şefi aracılığı ile kontrol amirine gönderir.

10.23. Kontrol amirinin iznine göre yaptırılacak, yer altı suyunun boşaltılması, kazı şevlerinin saptanması iksa yapılması ve röpriz gibi işlerde, en ekonomik hal şeklini önerir ve işi, alınacak yazılı emre göre yaptırır, neticesini röleve ve ataşman defterine geçirir.

Madde 11 - Kontrol Yardımcısı Görev, Yetki ve Sorumluluğu

11.1. Kontrol mühendisinin yardımcısı olup, kontrol mühendisi tarafından kendisine verilen ölçme hesap proje ve denetim işlerini kontrol mühendisinin sorumluluğu altında yapar. Sürveyanların çalışmalarını izler ve kontrol eder.

11.2. Görevlendirildiği takdirde kendisi tarafından ölçülen ve düzenlenen röleve, ataşman, tutanak, kesit, proje ve benzeri evrakı paraf ederek, incelenip imza edilmek üzere kontrol mühendisine verir.

11.3. Müteahhide yazışmada bulunamaz, Fakat, sözleşmenin uygulanmasına ve işin yürütülmesine ait hususlarla yanlış ve uygunsuz olarak yapılan inşaat, imalat ve ihzarat hakkında müteahhit veya adamlarına sözleşme uyarıda bulunur. Müteahhitlikçe bu uyarılara uyulmadığı takdirde kontrol mühendisine bilgi verir.

11.4. Kontrol mühendisince kendisine özel olarak verilen yetkileri aynen kullanır ve neticeleri kontrol mühendisine bildirir.

11.5. Kontrol yardımcısı kendisine verilen görevlerin iyi bir şekilde yapılıp sonuçlandırılmasından sorumludur.

Madde 12 - Sürveyan Görev ve Sorumluluğu

12.1. Görevlendirildiği şantiyede (işyeri ve mahallelerde) sürekli olarak bulunup inşaat, tesisat, imalat, ameliyat ve her türlü ihzaratın kontrol mühendisinin tarif ve direktiflerine göre şartname, fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılmasını gözetleyerek sağlar.

12.2. Görevlendirildikleri şantiyede (işyeri ve mahallerde) fiilen çalışan işçi, taşıt araçları ve iş makinalarının çeşit ve sayılarını saptayarak yaptıkları iş cinsine göre ayrı ayrı belirterek puantaj defterine kaydeder. (Örnek No : 6)

12.3. İş yerinde topladığı bilgileri, inşaat, tesisat ve ihzaratın yerini ve bu yerlerde çalışanların ve ekip başlarının adı ve soyadlarını puantaj defterine yazar.

12.4. Kontrol mühendisince kabul edilmiş örneklerine uymayan kum, çakıl, taş, tuğla ve diğer inşaat ve her türdeki tesisat malzemesi ihzaratının yaptırılmasını ve kullandırılmamasını sağlar, uyulmadığı takdirde kontrol mühendisine derhal bildirir.

12.6. Şantiye getirilen her türdeki inşaat ve tesisat gerecinin şartnamelere uygun olarak istif ve depo edilmesini sağlar.

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

12.7. Her türlü harç ve betonların, şapların, asfalt kaplama karışımlarının ve diğer benzeri imalatın karışımlarına giren malzemenin, şartnamesine göre ve kontrol mühendisinin, tarifine uygun, belirli ve kararlaştırılmış ölçeklerle ölçülerek veya tartılarak kullanılmasına, yapılacak harç, beton veya karışımın tek cins haline gelinceye kadar iyi bir biçimde karıştırılmasına, konulacak su miktarının belirlenen miktara uygun olmasına dikkat eder.

İyi bir biçimde karıştırılmış betonun, bekletilmeden (belli süre içinde) yerine konulmasını, dökülürken tanelerinin ayrılıp birleşimin bozulmamasına, gerekli sıkıştırmanın tekniğine uygun yapılmasına, kalıplarının sulanmasını ve yabancı maddelerden temizlenmesini, dökülmüş betonun sulanıp dış etkilere karşı korunmasını ayrıca sulanması gereken diğer imalat, inşaat ve gereçlerin gerektiği şekilde sulanmasını ve bunlar için gerekli önlemlerin alınmış olmasını sağlar.

12.8. Blokaaj, stabilize, kırmataş ve dolgu gibi her türlü imalatın serilmesi, sulanması ve sıkıştırılmasını gözetir ve bu işte çalışan makinaların çalışma saatleri saptayarak özel defterine yazıp günü gününe imzalarını tamamlar.

12.9. İdare tarafından sözleşme hükümlerine göre kira ile müteahhide verilen her türlü inşaat makinalarının günlük çalışma saatlerini saptar.

12.10. Her gün yapılan iş miktarını, bütün gün çalışıp çalışılmadığını, havanın çalışmaya elverişli olup olmadığını ve işte günlük tüketilen çimentonun miktarı ile kontrol mühendisinin isteyeceği diğer malzeme tüketimini sürveyan defterine kaydeder. Örnek No : 7)

12.11. Sürveyan yukarıda belirtilen işleri yaptırmak için müteahhide sözlü uyarıda bulunmaya yetkilidir. Ancak, devamında sakınca gördüğü kirli malzeme ile beton veya harç yapılması, zamanından önce kalıp sökülmesi, demir kontrolü ve teslimi yapılmadan beton dökülmesi, temel taban seviyesini bulmadan inşaata başlanması ve kontrollükçe kötü nitelikte olduğu saptanan ve şantiye dışına çıkarılması istenen malzemenin kullanılması gibi hallerde bu kısımlardaki çalışmaları durdurur ve derhal kontrol mühendisini haberdar eder.

B. SON HÜKÜMLER

Madde 13

Kontrol amiri, kontrol şefi, kontrol mühendisi ve yardımcıları ile sürveyanların görevlendirildikleri işten sürekli veya işin akışını etkileyecek sürede ayrılımlarında, bu zamana kadar iş için tutulması gerekli her türlü röleve, ataşman, yeşil defter, tutanak v.s. leri ikmal etmiş olanları ve eksiklikleri tamamlanmış bulunmaları şarttır.

Bu evrakı yerine görevlendirilecek elemana veya amirine bir tutanakla devir teslim etmesi şarttır. Ancak bu takdirde görevden ayrılmasına izin verilebilir. Görevi süresinde yaptığı işlerden dolayı sorumludur.

Madde 14

Kontrol örgütünden herhangi bir eleman yukarıdaki 13. Maddede yazılı hususları yerine getirmeden ayrıldığı takdirde durum bir tutanakla saptanarak ilgili hakkında idari ve gerekirse adli mercilere başvurularak soruşturma açılması sağlanır. Bu işlemlerin yürütülmesinden üst amirler müteselsilen sorumludur.

Madde 15

Kontrol amiri, kontrol şefi, kontrol mühendisi ve yardımcıları iş yerlerinde doğal afet, kaza, yangın, salgın hastalık v.s. gibi hallerde gerekli önlemlerin alınmasını sağlar ve durumu ilgililere zamanında duyururlar.

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

Madde 16

Kontrol örgütünde görevlendirilenler, kontrol tarafından sözleşme hükümlerine göre çalışma ve barınmaları için gösterilecek yerlerde bulunurlar ve bu yerlerin sürekli temiz ve bakımlı tutulmasında sorumludurlar.

Madde 17

Kontrol örgütünde görevlendirilenler, işyerlerini ziyarete gelen Devlet ve Hükümet ileri gelenleri ile kendilerinin üst ve amirlerini karşılayarak, görevleri ve yapmakta oldukları işler hakkında bilgi verir ve işyerlerinde kendilerine eşlik ederler.

Madde 18

Kontrol örgütünde görevlendirilenler müteahhit ve vekillerine ve görevlilere karşı ciddi davranmaya, çıkabilecek anlaşmazlıklarda, işi tartışmaya dökmeyerek, konunun çözümü için en yakın amirine bildirmeye, işçilere işin ciddiyetine uygun ve ölçülü olarak iyi davranmaya özen gösterirler.

Madde 19

Bu Yönetmelikte adı geçen her türlü basılı evrak, örneklerine işlere ve kullanılmaya elverişli olacak biçimde idarece hazırlatılarak kontrol örgütüne verilir.

Madde 20

Bu Yönetmelik, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından Kuruluş ve Görevleri Yasası uyarınca düzenlenmiş olup, kapsam maddesinde belirtilen ihale ve emanet usulü ile yaptırılacak Bayındırlık işlerinin kontrol ve denetiminde uygulanır.

Madde 21

Bu Yönetmeliğin yayım ve yürürlüğe girmesi tarihinden önce yürürlükte bulunan 28.4.1972 tarihli Kontrol Yönetmeliği ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 22

Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde itibaren yürürlüğe girer.

Ataşman Defteri Hakkında Genel Açıklamalar

1. İşyerinde mevcut veya sonradan gereksinime göre konulan veya konulacak röper ve mihver kazıları, işin sonuna kadar değişmeyecek noktalarla saptayıp, kroki, tarif ve gerçek ve itibari kotları ile birlikte işbu ataşman defterinde gösterilir
2. Yapının (uygulama proje ve planlarında) +- 0.00 itibari kotu ile gösterilen yerleri (yukarıda saptanan) röper kotuna göre kotlandırılır.

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

- 3.** İnşaatın yapımı sırasında, plankote yapılması, doğal zemin, temel tabanı, su düzeyi, kazı tesviye kotları gibi kotlandırma işlemi ile ilgili tüm işlerin kotları, iş bu atasman defterinde saptanan (Röper) kotlarına uyularak saptanır.
- 4.** Kontrol mühendisi, yukarıdaki esaslara uyulmadan yapılan kotlandırmaların sonuçlarından sorumlu tutulur.
- 5.** Atasman defterine geçirilecek ölçüler, bilgiler, kroki ve şekiller, defterin sol sahifesindeki milimetrik bölümlü kısımda gösterilir. Şekil ve krokiler ölçekli olarak çizilerek ve teknik resim kurallarına uygun olarak boyutlandırılır.
- 6.** Defterin sahife numaraları basılı olduğundan hiçbir nedenle yaprak koparılmayacaktır. Yanlış yazılan yazı ve hesaplar aynı renkli mürekkeple okunabilecek şekilde üzeri çizilip aynı renkli mürekkeple parafe edilecektir. Tam sahifenin bozulması ise, köşeden köşeye aynı renkli mürekkeple çizilip geçersiz sayılmanın nedeni yazılarak imza edilir.
- 7.** Her ne sebeple olursa olsun, şekil, yazı ve rakamlarla hiçbir silinti veya kazıntı yapılmayacaktır. Düzeltmesi istenen yazı ve rakamlar, okunmasına zarar verilmeyecek şekilde tek çizgi ile çizilerek doğrusu yazılır ve o kısım müteahhitle birlikte parafe edilir.
- 8.** Atasman defteri, müteahhitle birlikte imza edildikten sonra, tek taraflı olarak hiçbir şekilde düzeltme yapılamaz. Herhangi bir yanlışlığın sonradan anlaşılması halinde bu düzeltme yine birlikte ve yukarıda açıklandığı gibi yapılır.
- 9.** Bütün şekillerle yazı ve hesaplar, önce yumuşak kurşun kalemle düzenlenip ve kontrolü yapıldıktan sonra üzerinden mürekkeple geçilebilir.

Ataşman defteri, inşaatın gidişini takiben günü gününe düzenlenir. (Bu husus Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesinin 32. Maddesinde açıkça belirtilmiştir.)

Bitirilen işler, yapılan son röleve tarihinden itibaren en çok 10 gün içinde ve bitiş tarihleri de yazılarak atasman defterine geçirilir.

- 10.** Müteahhit, taahhüdüne ilişkin olarak düzenlenen her türlü hesap cetvelleri, röleve ve atasman defterlerini imza etmek zorundadır.

Bu defteri imza etmekle de, içindekileri hesabın doğruluğunu ve başkaca hiçbir iddiada bulunmadığını kabul etmiş olur.

Müteahhit, adı geçen hesap ve defterleri itirazı kayıtla imza ederse, imza ettiği tarihten itibaren Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesi gereğince on gün içinde açık ve belirgin itirazlarını yazı ile birlikte bildirmek zorundadır. Müteahhit bu müddet içinde itirazlarını yazı ile bildirmediği takdirde itirazsız imza etmiş sayılır.

Müteahhit, adı geçen hesap ve defterleri imza etmekten kaçınırsa bu durum bir tutanakla saptanır ve Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesinin 32. Maddesine göre işlem yapılır

- 11.** Röleve ve atasman defterleri, değerli belge niteliğinde olup, kaybolmasından kontrol mühendisi sorumludur.

Herhangi bir nedenle kontrol mühendisi görevinden ayrılmak zorunda kaldığı takdirde veya işin sonunda işbu defterleri idareye veya kontrol amirine tutanakla devir ve teslim etmekle yükümlüdür.

YAPI DENETİMİ HAKKINDA KANUN

Kanun No. 4708 - Kabul Tarihi : 29.6.2001

Amaç, kapsam ve tanımlar

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı; can ve mal güvenliğini teminen, imar plânına, fen, sanat ve sağlık kurallarına, standartlara uygun kaliteli yapı yapılması için proje ve yapı denetimini sağlamak ve yapı denetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Bu Kanun; 3194 sayılı İmar Kanununun 26 ncı maddesinde belirtilen kamuya ait yapı ve tesisler ile 27 nci maddesinde belirtilen ruhsata tâbi olmayan yapılar hariç, belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan yerlerde yapılacak yapıların denetimini kapsar.

Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Bayındırlık ve İskân Bakanlığını,
- b) İlgili idare: Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki uygulamalar için büyükşehir belediyeleri ile diğer belediyeleri, bu alanlar dışında kalan alanlarda valilikleri, yapı ruhsatı ve kullanma izin belgesi verme yetkisine sahip diğer idareleri,
- c) Yapı sahibi: Yapı üzerinde mülkiyet hakkına sahip olan gerçek ve tüzel kişileri,
- d) Yapım süresi: Yapı sahibinin, yapı ruhsatını aldığı tarih ile yapı kullanma iznini aldığı tarih arasındaki dönemi,
- e) Yapı inşaat alanı: Işıklıklar hariç, bodrum kat, asma kat ve çatı arasında yer alan mekanlar ve ortak alanlar dahil yapının inşa edilen tüm katlarının alanını,
- f) Yapı yaklaşık maliyeti: Binalarda, Bakanlıkça her yıl yayımlanan mimarlık ve mühendislik hizmet bedellerinin hesabına esas yapı yaklaşık birim maliyetlerine ilişkin ilgili mevzuatta belirtilen birim maliyet ile yapı inşaat alanının çarpımından elde edilen bedeli; binalarda yapılacak değiştirme, güçlendirme ve esaslı onarım işlerinin ve bina dışında kalan yapılarda ise yapının keşif bedelini,
- g) Taşıyıcı sistem: Yapıların; temel, betonarme, ahşap, çelik karkas, duvar, döşeme ve çatı gibi yük taşıyan ve aktaran bölümlerini ve istinat yapılarını,
- h) Yapı hasarı: Kullanımdan doğan hasarlar hariç, yapının fen ve sanat kurallarına aykırı, eksik, hatalı ve kusurlu yapılması nedeniyle yapıda meydana gelen ve yapının kullanımını engelleyen veya yapıda değer kaybı oluşturan her türlü hasarı,
- i) Yapı denetim kuruluşu: Bakanlıktan aldığı izin belgesi ile münhasıran yapı denetimi görevini yapan, ortaklarının tamamı mimar ve mühendislerden oluşan tüzel kişiyi,
- j) Yapı müteahhidi: Yapım işini, yapı sahibine karşı taahhüt eden veya ticarî amaçla ya da kendisi için şahsî finans kaynaklarını kullanarak üstlenen, ilgili meslek odasına kayıtlı, gerçek ve tüzel kişiyi,
- k) Proje müellifi: Mimarlık, mühendislik tasarım hizmetlerini iştigal konusu olarak seçmiş, yapının etüt ve projelerini hazırlayan gerçek ve tüzel kişiyi,

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

l) Denetçi mimar ve mühendis: İlgili mühendis ve mimar meslek odalarına üyeliği devam eden ve Bakanlıkça denetçi belgesi verilmiş mühendis ve mimarları,

m) Laboratuvar: İnşaat ve yapı malzemeleri ile ilgili ham madde ve mamul madde üzerinde ilgili standartlarına veya teknik şartnamelerine göre ölçüm, muayene, kalibrasyon yapabilen ve diğer özelliklerini tayin eden, Bakanlıktan izin almış tesisi,

İfade eder.

Yapı denetim kuruluşları ve görevleri

MADDE 2. — Bu Kanun kapsamına giren her türlü yapı; Bakanlıktan aldığı izin belgesi ile çalışan ve münhasıran yapı denetimi ile uğraşan tüzel kişiliğe sahip yapı denetim kuruluşlarının denetimine tabidir. Yapı denetim hizmeti; yapı denetim kuruluşu ile yapı sahibi veya vekili arasında akdedilen hizmet sözleşmesi hükümlerine göre yürütülür. Yapı sahibi, yapım işi için anlaşma yaptığı yapı müteahhidini vekil tayin edemez.

Yapı denetim kuruluşlarının nama yazılı ödenmiş sermayelerinin tamamının, mimar veya mühendisler ile yardımcı kontrol elemanları istihdam eder.

Yapı denetim kuruluşunda görev alacak denetçi mimar ve mühendisler ile yardımcı kontrol elemanlarında ve laboratuvar görevlilerinde aranacak nitelik ve deneyim ile bu kişilere belge verilmesi, yapı denetim kuruluşunun ve laboratuvarların çalışma usul ve esasları Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Yapı denetim kuruluşları aşağıda belirtilen görevleri yerine getirmekle yükümlüdür:

- a) Proje müelliflerince hazırlanan, yapının inşa edileceği arsa veya arazinin zemin ve temel raporları ile uygulama projelerini ilgili mevzuata göre incelemek, proje müelliflerince hazırlanarak doğrudan kendilerine teslim edilen uygulama projesi ve hesaplarını kontrol ederek, ilgili idareler dışında başka bir kurum veya kuruluşun vize veya onayına tabi tutulmadan, ilgili idareye uygunluk görüşünü bildirmek.
- b) Yapı denetimini üstlendiğine dair ilgili idareye taahhütname vermek, yapı ruhsatının ilgili bölümünü imzalamak, bu yapıya ilişkin bilgileri yapı ruhsatı düzenleme tarihinden itibaren yedi gün içinde Bakanlığa bildirmek.
- c) Yapının, ruhsat ve ekleri ile mevzuata uygun olarak yapılmasını denetlemek.
- d) Yapım işlerinde kullanılan malzemeler ile imalatın proje, teknik şartname ve standartlara uygunluğunu kontrol etmek ve sonuçlarını belgelendirmek, malzemeler ve imalatla ilgili deneyleri yaptırmak.
- e) Yapılan tüm denetim hizmetlerine ilişkin belgelerin bir nüshasını ilgili idareye vermek, denetimleri sırasında yapıda kullanılan malzeme ve imalatın teknik şartname ve standartlara aykırı olduklarını belirledikleri takdirde, durumu bir rapor ile ilgili idareye ve il sanayi ve/veya ticaret müdürlüklerine bildirmek.
- f) İş yerinde, iş güvenliği ve işçi sağlığı konusunda gerekli tedbirlerin alınması için yapı müteahhidini yazılı olarak uyarmak, uyarıya uyulmadığı takdirde durumu ilgili bölge çalışma müdürlüğüne bildirmek.
- g) Ruhsat ve eklerine aykırı uygulama yapılması halinde durumu üç iş günü içinde ilgili idareye bildirmek.
- h) Yapının ruhsat eki projelerine uygun olarak kısmen veya tamamen bitirildiğine dair ilgili idareye rapor vermek.
- i) Zemin, malzeme ve imalata ilişkin deneyleri, şartname ve standartlara uygun olarak laboratuvarlarda yaptırmak.

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

Sorumluluklar ve yapılamayacak işler

MADDE 3. — Bu Kanunun uygulanmasında, yapı denetim kuruluşları imar mevzuatı uyarınca öngörülen fennî mesuliyeti ilgili idareye karşı üstlenir.

Yapı denetim kuruluşları, denetçi mimar ve mühendisler, proje müellifleri, laboratuvar görevlileri ve yapı müteahhidi ile birlikte yapının ruhsat ve eklerine, fen, sanat ve sağlık kurallarına aykırı, eksik, hatalı ve kusurlu yapılmış olması nedeniyle ortaya çıkan yapı hasarından dolayı yapı sahibi ve ilgili idareye karşı, kusurları oranında sorumludurlar. Bu sorumluluğun süresi; yapı kullanma izninin alındığı tarihten itibaren, yapının taşıyıcı sisteminden dolayı on beş yıl, taşıyıcı olmayan diğer kısımlarda ise iki yıldır.

Yapıda, yapı kullanma izni alındıktan sonra, ilgili idareden izin alınmadan yapılacak esaslı tadilattan doğacak yapı hasarından, izinsiz tadilat yapan sorumludur. Yapı denetim kuruluşu; yazılı ihtarına rağmen yapı sahibi tarafından önlemi alınmayan, parsel dışında meydana gelen ve yapıda hasar oluşturan yer kayması, çığ düşmesi, kaya düşmesi ve sel baskınından doğan hasarlardan sorumlu değildir.

Yapı denetim kuruluşlarının yöneticileri, ortakları, denetçi mimar ve mühendisleri ile proje müellifleri, laboratuvar görevlileri ve yapı müteahhidi; bu Kanunun uygulanmasından dolayı ortaya çıkan yapı hasarından sorumludur.

Yapı denetim kuruluşu denetim faaliyeti dışında başka ticarî faaliyette bulunamaz. Bu kuruluşun denetçi mimar ve mühendislerinin, denetim faaliyeti süresince başkaca meslekî ve inşaat işleri ile ilgili ticarî faaliyette bulunmaları yasaktır.

Yapı denetim komisyonu ve görevleri

MADDE 4. — Yapı denetim komisyonu; Bakanlıkça görevlendirilecek, konu ile ilgili en az genel müdür yardımcısı seviyesinde bir başkan ile en az şube müdürü seviyesinde dört üyeden oluşur ve Bakanlıkça uygun görülen birimin bünyesinde faaliyetlerini yürütür.

Yapı denetimi komisyonu, yapı denetim kuruluşlarına izin belgesi verir, faaliyetlerini denetler ve sicillerini tutar. Bu Kanunun uygulanmasından doğan uyumsuzlukları inceler ve görüşünü bildirir.

Yapı denetim komisyonu bu Kanun hükümlerine aykırı hareket eden yapı denetim kuruluşu hakkında 8 inci maddeye göre işlem yapılmak üzere Bakanlığa teklifte bulunur.

Yapı denetim komisyonunun; çalışma usul ve esasları Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Yapı denetimi hizmet sözleşmeleri

MADDE 5. — Yapı denetimi hizmet sözleşmeleri yapı sahibi ile yapı denetim kuruluşu arasında akdedilir. Bu sözleşmenin bir sureti taahhütname ekinde ilgili idareye verilir.

Bu sözleşmede; taahhüt edilen hizmetin konusu, yeri, inşaat alanı, süresi, varsa yapı sahibi ile yapı müteahhidi arasında akdedilen sözleşmede yer alan yapının fizikî özellikleri, yapı denetimi hizmet bedeli, yapı denetiminde görev alacak teknik personel listesi ve diğer yükümlülükler yer alır.

İlgili idare; yapı denetimi hizmet sözleşmesinde yer alan hükümlere, yapı sahibinin uymaması halinde yapı tatil tutanağı düzenleyerek inşaatı durdurur, yapı denetim kuruluşunun uymaması halinde ise yapı denetimi komisyonuna bildirimde bulunur.

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

Yapı denetimi hizmetleri için yapı denetim kuruluşlarına ödenecek hizmet bedelleri, asgarî hizmet bedelinden az olmamak kaydıyla, projenin özellikleri ile yapının bulunduğu bölgenin fizikî, ekonomik ve sosyal özellikleri dikkate alınarak bu sözleşmede belirtilir.

Asgarî hizmet bedeli, yapı yaklaşık maliyetinin % 3'üdür. Yapım süresi, iki yılı aşan yapılarda, bu oran, her altı ay için % 10 artırılır, iki yıldan kısa süren yapılarda ise her altı ay için % 5 azaltılır.

Yapı denetim kuruluşu, katma değer vergisi hariç yaptığı hizmetlerden dolayı yapı sahibinden başka ad altında ayrıca hiçbir bedel talebinde bulunamaz.

Yapı denetimi hizmet sözleşmesi ve hizmet bedellerinin ödenme esasları Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Yapı denetim kuruluşu ile mimar ve mühendislerinin yapı ile ilişkisinin kesilmesi

MADDE 6. — Yapı denetim kuruluşunun görevden ayrılması veya mimar ve/veya mühendislerinden birinin, herhangi bir sebeple yapı ile ilişkisinin kesilmesi halinde yapı denetim kuruluşu durumu; gerekçeleri ile birlikte en geç üç iş günü içinde yazılı olarak Bakanlığa ve ilgili idareye bildirir. Aksi takdirde kanunî sorumluluktan kurtulamaz.

Bu durumda; yapı sahibince, yeniden yapı denetim kuruluşu görevlendirilmedikçe veya yapı denetim kuruluşunca, ayrılan mimar ve/veya mühendislerin yerine yenisi işe başlatılmadıkça ilgili idarece yapının devamına izin verilmez.

Sicillerin tutulması ve yapılara sertifika verilmesi

MADDE 7. —Yapı denetim kuruluşlarının ve bu kuruluşların mimar ve mühendislerinin yapı denetimine ait sicilleri, ilgili idare tarafından verilen sicil raporlarına göre yapı denetimi komisyonunca tutulur.

Bu Kanun kapsamında denetlenerek inşa edilmiş yapılara ilgili idarelerce sertifika verilir.

Siciller ile sicil raporlarının tutulması ve yapılara sertifika verilmesine dair usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Denetim faaliyetinin durdurulması ve izin belgesinin iptali

MADDE 8. — Yapı denetim kuruluşlarından, bu Kanunda öngörülen esaslara göre denetim görevini yerine getirmedikleri anlaşılınların veya son üç yıl içerisinde üç defa olumsuz sicil alanların veyahut 3 üncü maddenin son fıkrası ile 6 ncı maddenin birinci fıkrası hükümlerine aykırı hareket ettiği belirlenenlerin denetim faaliyeti, yapı denetim komisyonunun teklifi üzerine Bakanlıkça bir yıla kadar durdurulur ve belgesi geçici olarak geri alınır. Durdurma kararı, Resmî Gazetede ilan edilir ve sicillerine işlenir. Denetim faaliyetinin geçici olarak durdurulmasına neden olan yapı denetim kuruluşunun mimar ve mühendisleri, bu süre içerisinde başka ad altında dahi olsa hiçbir denetim faaliyetinde bulunamaz. Geçici durdurmaya neden olan mimar ve mühendisler Bakanlıkça ilgili meslek odasına bildirilir. Meslek odaları, bu kişiler hakkında kendi mevzuatına göre işlem yapar.

Faaliyeti üç defa durdurulan yapı denetim kuruluşunun denetim faaliyetine son verilir ve izin belgesi Bakanlıkça iptal edilir.

İzin belgesi iptal edilen yapı denetim kuruluşunun, kusurları mahkeme kararı ile kesinleşen mimar ve mühendisleri başka bir yapı denetim kuruluşunda görev almaları halinde, görev aldıkları bu kuruluşa izin belgesi verilmez, verilmişse iptal edilir.

Denetim faaliyeti geçici olarak durdurulan veya izin belgesi iptal edilen yapı denetim kuruluşu hakkındaki bu karar ilgili

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

idareye bildirilir ve denetimini üstlendiği yapıların devamına izin verilmez. Bu durumda, yapım faaliyetine devam edilebilmesi için yapı sahibince başka bir yapı denetim kuruluşunun görevlendirilmesi zorunludur.

Ceza hükümleri

MADDE 9. — Bu Kanun hükümlerinin uygulanması sırasında görevini ihmal eden veya kötüye kullanan yapı denetim kuruluşunun ortakları, yöneticileri, mimar ve mühendisleri, yapı müteahhidi, proje müellifi ile laboratuvar görevlileri 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 3 üncü bab, 4 üncü faslındaki görevi ihmal ve görevi kötüye kullanma ile ilgili hükümlerine göre cezalandırılır.

Yapı denetim kuruluşunun izin belgesi alma aşamasında gerçeğe aykırı belge düzenlendiğinin izin belgesi verildikten sonra anlaşılması halinde, izin belgesi derhal iptal edilir ve ayrıca gerçeğe aykırı belge düzenlemekten, bu belgeleri düzenleyenler hakkında suç duyurusunda bulunulur.

Yapılar ile ilgili diğer düzenlemeler ile yapıların uğramış olduğu yıkım ve zararlardan dolayı genel hukuk hükümleri uygulanır.

Bu madde uyarınca hükmolunacak cezalar paraya çevrilemez ve tecil edilemez.

Bu Kanuna aykırı fiillerden dolayı hükmolunan kesinleşmiş mahkeme kararları, Cumhuriyet savcılıklarınca Bakanlığa ve mimar ve mühendislerin bağlı olduğu meslek odalarına bildirilir.

Yapı denetim kuruluşu ile denetçi mimar ve mühendisleri; eylem ve işlemlerinden 3194 sayılı İmar Kanununun fenni mesul için öngörülen hükümlerine tabidirler.

Bakanlığın denetim yetkisi

MADDE 10. — Bakanlık, bu Kanunun uygulanmasında yapı denetim kuruluşlarının işlem ve faaliyetlerini denetleme yetkisine sahiptir.

Kanunun uygulanacağı iller

MADDE 11. — Bu Kanunun uygulanmasına pilot iller olarak; Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bolu, Bursa, Çanakkale, Denizli, Düzce, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Sakarya, Tekirdağ ve Yalova illerinde başlanır.

Pilot illerin genişletilmesi ve daraltılmasına, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Diğer hükümler ve yönetmelikler

MADDE 12. — Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Bu Kanun gereğince düzenlenmesi öngörülen yönetmelikler, Kanunun yayımı tarihinden itibaren kırkbeş gün içerisinde Bakanlıkça çıkarılır.

Yürürlükten kaldırılan ve değiştirilen hükümler

MADDE 13. — a) 3.2.2000 tarihli ve 595 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmıştır.

YAPI İŞLETMESİ VE ŞANTIYE TEKNİĞİ 13

b) 27.1.1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun ek 5, ek 6, ek 7 nci maddeleri ile geçici 6 ve geçici 7 nci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

c) 17.6.1938 tarihli ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 7. — 1 inci maddede belirtilen diploma veya ruhsatnamelerden birini haiz olmayanlar Türkiye’de mühendis veya mimar unvanı ile istihdam olunamazlar, imzalarla sanat icra edemezler, bu unvanları kullanarak rey veremezler ve imza da koyamazlar.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Bakanlıkça yapı denetim kuruluşlarına verilmiş olan yapı denetimi izin belgeleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay süreyle geçerlidir. Bu süre içerisinde bu Kanun hükümlerine uygun olarak yenilenmeyen yapı denetim izin belgeleri geçersiz sayılır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 3194 sayılı İmar Kanunu ile 595 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre alınan yapı ruhsatları geçerlidir.

GEÇİCİ MADDE 3. — 595 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname uyarınca yapı denetim kuruluşlarınca tahsil edilmiş olan malî sorumluluk sigorta primleri yapı sahiplerine iade edilir.

Yürürlük

MADDE 14. — Bu Kanun yayımı tarihinden otuz gün sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

12/7/2001